

Byla C-421/10

Finanzamt Deggendorf

prieš

Markus Stoppelkamp, veikiant kaip teismo paskirtas Harald Raab turto administratorius

(*Bundesfinanzhof* prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„PVM – Šeštoji direktyva – 21 straipsnio 1 dalies b punktas – Mokestinio priklausomumo vietos nustatymas – Toje pačioje šalyje kaip ir paslaugų gavėjas gyvenantio, tačiau savo verslo kitoje šalyje įsteigusio paslaugų teikėjo suteiktos paslaugos – „Užsienyje įsteigusio apmokestinamojo asmens“ sąvoka“

Sprendimo santrauka

Mokesčių nuostatos – Teisės aktų suderinimas – Apyvartos mokesčiai – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema – Asmenys, privalantys mokėti mokestį

(*Tarybos direktyvos 77/388 21 straipsnio 1 dalies b punktas*)

1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių statymų derinimo, iš dalies pakeistos Direktyva 2000/65, 21 straipsnio 1 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, jog tam, kad apmokestinamasis asmuo būtų laikomas „apmokestinamuoju asmeniu, kuris nėra įsteigęs šalyje“, pakanka, kad jis būtų įsteigęs savo verslą už šalies teritorijos ribų.

Konkrečiai kalbant, susiklosčius tokiai situacijai, kuriai būdinga tai, jog, pirma, apmokestinamojo asmens verslo vieta yra žinoma ir ji yra už gavėjo šalies teritorijos ribų ir, antra, neginėjama, kad tai yra faktinė ir tikra verslo vieta, o ne fiktyvi verslo ar įsteigimo vieta, negalima atsižvelgti į galimą apmokestinamojo asmens gyvenamąją vietą šalies teritorijoje.

Preziumuojamas, kad paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, kuris nėra įsteigęs šalyje, kai jo verslo vieta yra už tos šalies teritorijos ribų, neatsižvelgiant į tai, kur yra jo gyvenamoji vieta, tam tikroje šalyje įsteigęs gavėjas, kuris žino, kad paslaugų teikėjas yra įsteigęs verslą už tos šalies teritorijos ribų, gali išvengti pareigos aiškintis, kur yra šio teikėjo gyvenamoji vieta, ir taip prisidedama prie patikimo ir teisingo PVM surinkimo užtikrinimo.

(žr. 28, 34–36 punktus ir rezoliucinės dalį)

2011 m. spalio 6 d. (*)

„PVM – Šeštoji direktyva – 21 straipsnio 1 dalies b punktas – Mokestinio priklausomumo vietos nustatymas – Toje pačioje šalyje kaip ir paslaugą gavęjas gyvenančio, tačiau savo verslą kitoje šalyje steigusio paslaugą teikėjo suteiktos paslaugos – „Užsienyje steigusio apmokestinamojo asmens“ sąvoka“

Byloje C-421/10

dėl *Bundesfinanzhof* (Vokietija) 2010 m. birželio 30 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2010 m. rugpjūčio 25 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Finanzamt Deggendorf

prieš

Markus Stoppelkamp, veikiantį kaip teismo paskirtas *Harald Raab* turto administratorius,

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J. J. Kasel (pranešėjas), teisėjai E. Levits ir M. Safjan,

generalinis advokatas J. Mazák,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinį proceso dalį,

išnagrinęs pastabas, pateiktas:

- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos C. Blaschke ir T. Henze,
- Graikijos vyriausybės, atstovaujamos F. Dedousi, I. Pouli ir I. Bakopoulos,
- Europos Komisijos, atstovaujamos W. Mölls ir L. Lozano Palacios,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių statymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t., p. 23), iš dalies pakeistos 2000 m. spalio 17 d. Tarybos direktyva 2000/65/EB (OL L 269, p. 44; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t., p. 338; toliau – Šeštoji direktyva), 21 straipsnio 1 dalies b punkto išaiškinimu.

2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant bylą tarp M. Stoppelkamp, H. Raab turto administratoriaus, ir *Finanzamt Deggendorf* (toliau – *Finanzamt*) dėl asmens, privalančio mokėti pridėtinės vertės mokestį (toliau – PVM) už H. Raab suteiktas paslaugas, nustatymo.

Teisinis pagrindas

Sėjungos teisė

3 Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Apmokestinamasis asmuo“ – tai bet kuris asmuo, savarankiškai vykdomas bet kurioje vietoje bet kuri ekonominė veikla, nurodyta 2 dalyje, nesvarbu, koks tos veiklos tikslas ar rezultatas.“

4 Šeštosios direktyvos 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Paslaugų teikimo vieta laikoma ta vieta, kur paslaugų teikėjas turi steigęs savo verslą arba turi nuolatinį įmonę, iš kurios teikia paslaugas, arba, nesant tokios verslo vietos ar nuolatinės įmonės, vieta, kur jis turi nuolatinį adresą arba kur paprastai gyvena.“

5 Šeštosios direktyvos 9 straipsnio 2 dalies e punkte numatyta:

„Tačiau,

<...>

e) toliau nurodytą paslaugą, teikiamą klientams, steigusiems už Bendrijos ribų, arba apmokestinamiesiems asmenims, steigusiems Bendrijoje, bet ne toje pačioje šalyje kaip paslaugų teikėjas, suteikimo vieta laikoma vieta, kur klientas yra steigęs savo verslą arba turi nuolatinę verslo vietą, kuri teikiamos paslaugos, arba jei tokios vietos nėra, vieta, kur jis turi nuolatinį adresą ar paprastai gyvena:

<...>

– aprėpinimas personalu,

<...>“

6 Šeštosios direktyvos 21 straipsnis išdėstyta taip:

„1. Pagal vidaus sistemą toliau išvardyti asmenys privalo mokėti pridėtinės vertės mokestį:

a) apmokestinamasis asmuo, tiekiantis apmokestinamas prekes arba teikiantis apmokestinamas paslaugas, išskyrus nurodytas b ir c punktuose;

Jeigu apmokestinamas prekes tiekia arba paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, kuris nėra steigęs šalyje, valstybės narės gali pagal savo nustatytas sąlygas numatyti, kad asmuo, privalantis mokėti mokestį, yra asmuo, kuriam tiekiamos apmokestinamos prekės arba teikiamos apmokestinamos paslaugos;

b) apmokestinamieji asmenys, kuriems teikiamos paslaugos, nurodytos 9 straipsnio 2 dalies e punkte, arba asmenys, identifikuoti pridėtinės vertės mokesčio mokėtojais [kaip pridėtinės vertės mokesčio mokėtojai] šalies teritorijoje, kuriems teikiamos paslaugos nurodytos 28b straipsnio C, D, E ir F skirsniuose, jeigu paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, kuris nėra šios šalies;

<...>

7 1979 m. gruodžio 6 d. Aštuntosios Tarybos direktyvos 79/1072/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų suderinimo – Pridėtinės vertės mokesčio grąžinimo apmokestinamiesiems asmenims, kurie nėra šios šalies teritorijoje, tvarka (OL L 331, p. 11; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t., p. 79) (toliau – Aštuntoji direktyva) 1 straipsnyje numatyta:

„Šioje direktyvoje „apmokestinamas asmuo, kuris nėra šios šalies teritorijoje“ – tai asmuo, nurodytas Direktyvos 77/388/EEB 4 straipsnio 1 dalyje, kuris per 7 straipsnio 1 dalies 1 punkto pirmajame ir antrajame sakiniuose nurodytą laikotarpį toje šalyje neturėjo nei savo ekonominės veiklos būstinės [šios šalies verslo], nei fiksuotos vietos, per kurią būtų vykdomi verslo sandoriai, o kai tokios būstinės [nėra šios šalies verslo] ar fiksuotos vietos nėra, – neturėjo toje šalyje nuolatinės ar įprastinės gyvenamosios vietos, ir kuris per tą patį laikotarpį netiekė jokių prekių ar netiekė jokių paslaugų, kurios būtų laikomos patiektomis ar toje šalyje, išskyrus:

a) transporto ir susijusias paslaugas, neapmokestinamas pridėtinės vertės mokesčiu pagal Direktyvos 77/388/EEB 14 straipsnio 1 dalies i punktą, 15 straipsnį arba 16 straipsnio 1 dalies B, C, ir D punktus;

b) tokias paslaugas, už kurias mokestį moka tik paslaugos pirkėjas (klientas), kaip numatyta Direktyvos 77/388/EEB 21 straipsnio 1 dalies b punkte.“

Nacionalinės teisės aktai

8 Pagal pagrindinės bylos aplinkyboms taikytinos Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (*Umsatzsteuergesetz 2005, BGBl. 2005 I, p. 386, toliau – UStG*) redakcijos 1 straipsnio 1 dalies 1 punkto pirmą sakinį PVM apmokestinami „verslininko, vykdančio savo veiklą, prekių tiekimas ir paslaugų teikimas už atlygą šalies teritorijoje“.

9 *UStG* 3a straipsnyje numatyta:

„1. „Kitos“ paslaugos yra teikiamos vietovėje, kurioje verslininkas vykdo savo veiklą, jei 3b ir 3f straipsniuose nenustatyta kitaip. Kai kitas paslaugas teikia nuolatinis buveininkas, šios buveininko vieta laikoma kitos paslaugos suteikimo vieta.

2. <...>

3. Jei 4 dalyje nurodytos kitos paslaugos gavėjas yra verslininkas, nukrypstant nuo 1 dalies, kita paslauga laikoma suteikta ten, kur gavėjas vykdo savo veiklą. Ir atvirkščiai, jei kita paslauga suteikiama verslininko nuolatinei buveinei, lemiamą svarbą turi nuolatinis buveininko vieta. Jei kitą 4 dalyje aprašytą paslaugą gavėjas nėra verslininkas, o jo gyvenamoji vieta arba buveininkas yra trečiosios valstybės teritorijoje, kitos paslaugos laikomos suteiktos jo gyvenamojoje vietoje arba buveininko vietoje. <...>

4. „Kitos paslaugos“ 3 dalyje pavartota prasme yra:

<...>

7) apr?pinimas personalu;

<...>“

10 UStG 13b straipsnio 4 dalyje numatyta:

„Užsienyje ?sisteig?s verslininkas yra verslininkas, kuris šalyje, Helgolando saloje ar kurioje nors iš 1 straipsnio 3 dalyje nurodyt? teritorij? neturi gyvenamosios vietos, nuolatin?s buvein?s, administracijos ar filialo. Svarbiausias yra momentas, kuriuo suteikiamos paslaugos. Jeigu abejojama, ar verslininkas atitinka šias s?lygas, paslaug? gav?jas neprivalo mok?ti mokes?io tik tuomet, jeigu verslininkas jam ?rodo, jog n?ra verslininkas pirmajame sakinyje pavartota prasme, pateikdamas mokes?i? inspekcijos, kuri turi kompetencij? apmokestinti jo sudarytus sandorius vadovaudamasi mokes?i? teis?s aktais, pažym?.“

Pagrindin? byla ir prejudicinis klausimas

11 2002 m. H. Raab perk?l? savo verslo viet? iš Vokietijos ? Austrij?. Dviejose Austrijos vietov?se jis ?registravo profesin? veikl? „Überstellungs-, Administrations- und Fahrdienst“ (pervežimai, administravimo ir transporto paslaugos). Užsiimdamas savo verslu ?darbintus darbuotojus jis perleisdavo transporto ?mon?ms, kuri? buvein?s buvo Žemutin?s Bavarijos (Vokietija) regione, kad šie vykdyt? pervežimo veikl? visoje Vokietijoje.

12 2002 m. liepos 1 d. H. Raab taip pat perk?l? savo gyvenam?j? viet? iš Vokietijos ? Austrij?. Vis d?lto, kaip konstatavo kompetentinga muitin?, nors ir pakeit?s savo oficiali? gyvenam?j? viet?, H. Raab dažnai gyvendavo Vokietijoje.

13 Austrijos mokes?i? administratorius suteik? H. Raab prid?tin?s vert?s mokes?io mok?tojo identifikacin? numer?. S?skaitas už savo paslaugas Vokietijos transporto ?mon?ms jis pateikdavo be PVM, papildomai nurodydamas, kad „pagal UStG 13b straipsn? mokes?ius moka paslaug? gav?jas“.

14 *Finanzamt* nuomone, nebuvo ?vykdytos atvirkštinio mokes?io taikymo mechanizmo s?lygos pagal UStG 13b straipsnio 1 dalies pirmo sakinio 1 punkt?, skaitom? kartu su to paties straipsnio 4 dalimi. Anot *Finanzamt*, H. Raab nebuvo užsienio apmokestinamasis asmuo, nes per nagrin?jamus metus jo gyvenamoji vieta buvo šalyje. Tod?l *Finanzamt* išsiunt? H. Raab adresu pranešim? apie mok?tin? PVM.

15 H. Raab apskund? š? pranešim?. Pirmosios instancijos teismas patenkino š? skund? remdamasis tuo, kad 2002 m. H. Raab verslas buvo ?steigtas Austrijoje. Atsižvelgiant ? Šeštosios direktyvos 21 straipsnio 1 dalies a punkto antr? pastraip?, UStG 13b straipsn? reikia aiškinti taip, kad nustatant apmokestinamojo asmens ?sisteigimo viet? užsienyje svarbi yra tik ?mon?s buvein?. Taigi kai, kaip ir nagrin?jamu atveju, tokia buvein? egzistuoja, šalies teritorijoje kartu turima gyvenamoji vieta yra nebesvarbi.

16 Gr?sdoma *Bundesfinanzhof* pateikt? kasacin? skund? *Finanzamt* teigia, kad pirmosios instancijos teismas pažeid? UStG 13b straipsnio 4 dal?, iš kurios aiškiai matyti, jog verslininkas negali b?ti laikomas ?sisteig?s užsienyje, jei turi gyvenam?j? viet? šalyje.

17 *Bundesfinanzhof* abejoja, ar Vokietijos teis?s aktas atitinka S?jungos teis?, nes remiantis šiuo teis?s aktu „užsienyje ?sisteigusio verslininko“ kriterijus, numatytas kaip atvirkštinio mokes?io taikymo mechanizmo s?lyga, netenkinamas, jei verslininkas ?steigia savo versl? už šalies

teritorijos ribų, bet turi gyvenamąjį vietą šalyje. Tačiau pagal Šeštosios direktyvos 21 straipsnio 1 dalies b punktą tam, kad apmokestinamasis asmuo gavęs mokėtą PVM, paslaugos turi būti teikiamos „im Ausland ansässigen Steuerpflichtigen“ (apmokestinamojo asmens, kuris nėra įsisteigęs šalyje). Vis dėlto ši sąvoka neapibrėžiama nei Šeštosios direktyvos 21 straipsnyje, nei kitoje šios direktyvos nuostatoje.

18 Šiomis aplinkybėmis *Bundesfinanzhof* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar to, kad apmokestinamasis asmuo yra įsisteigęs savo verslo užsienyje, pakanka, kad jis būtų laikomas „apmokestinamuoju asmeniu, kuris nėra įsisteigęs šalyje“ Šeštosios direktyvos 21 straipsnio 1 dalies b punkte pavartota prasme, ar dar reikia, kad jis neturėtų gyvenamosios vietos šalyje?“

Dėl prejudicinio klausimo

19 Pirmiausia reikia konstatuoti, kad skaitant Šeštosios direktyvos 21 straipsnio 1 dalies b punktą, būtent jo versijas vokiečių ir prancūzų kalbomis, matyti, jog versijoje vokiečių kalba nevartojami žodžiai „apmokestinamasis asmuo, kuris nėra įsisteigęs šalyje“. Šioje versijoje vartojami žodžiai „im Ausland ansässigen Steuerpflichtigen“, kurių tiesioginis vertimas turi būti suprantamas kaip „užsienyje įsisteigęs apmokestinamasis asmuo“.

20 Taigi prejudicinis klausimas turi būti suprantamas taip, kad juo iš esmės siekiama išsiaiškinti, ar Šeštosios direktyvos 21 straipsnio 1 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, jog tam, kad asmuo būtų laikomas „im Ausland ansässigen Steuerpflichtigen“ (apmokestinamuoju asmeniu, kuris nėra įsisteigęs šalyje) šios nuostatos versijoje vokiečių kalba pavartota prasme, pakanka, kad nagrinėjamas apmokestinamasis asmuo būtų įsisteigęs savo verslo už šalies teritorijos ribų, ar papildomai reikia, kad jis neturėtų gyvenamosios vietos šalyje.

21 Šiuo atžvilgiu, kaip nurodo ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, reikia pažymėti, kad Šeštosios direktyvos versijoje vokiečių kalba nepateikiama „užsienyje įsisteigusio apmokestinamojo asmens“ sąvoka.

22 Vis dėlto reikia konstatuoti, kad prieš padarant pakeitimus Direktyva 2000/65 nagrinėjama sąvoka buvo nurodyta ne tik Šeštosios direktyvos 21 straipsnio 1 dalies b punkto versijoje vokiečių kalba, bet ir versijose ispanų, danų, anglų, prancūzų, italų, olandų, portugalų ir švedų kalbomis. Tačiau įsigaliojus šiai iš dalies keičiančiai direktyvai visose versijose šiomis kalbomis, kitaip nei versijoje vokiečių kalba, buvo nurodyta sąvoka, atitinkanti „apmokestinamojo asmens, kuris nėra įsisteigęs šalyje“ sąvoką.

23 Ši sąvoka, kitaip nei Šeštosios direktyvos versijoje vokiečių kalba vartojama sąvoka, ne tik nurodoma kitose jos nuostatose, konkrečiai kalbant, jos 17 straipsnio 4 dalyje, bet taip pat yra apibrėžta kitoje Sąjungos teisės nuostatoje.

24 Aštuntosios direktyvos 1 straipsnyje yra apibrėžta „apmokestinamojo asmens, kuris nėra įsisteigęs šalyje“ sąvoka (žr. 2009 m. liepos 16 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-244/08, 26 punktą).

25 Kaip tai suprantama pagal šį straipsnį, remiantis apmokestinamojo asmens, kuris nėra įsisteigęs šalyje, statusu daroma prielaida, kad per referencinį laikotarpį apmokestinamojo asmens atžvilgiu nenustatyta jokių priklausomumo aspektų (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Komisija prieš Italiją* 27 punktą).

26 Taigi svarbiausi iš šių aspektų – tai verslo vieta ir nuolatinis buveinis, per kurį vykdoma veikla, buvimas (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Komisija prieš Italiją* 28 punktą).

27 Kaip matyti iš Aštuntosios direktyvos 1 straipsnio, siekiant nustatyti vietą, kur apmokestinamasis asmuo laikomas „sisteigusiu“, kitais šiame straipsnyje išvardytais priklausomumo aspektais, t. y. apmokestinamojo asmens nuolatinis ar įprastos gyvenamosios vietos buvimu, galima remtis tik tuo atveju, kai nėra reikiamos informacijos, susijusios su verslo vieta ar nuolatine buveine, per kurią vykdoma veikla.

28 Darytina išvada, kad susiklosčius tokie, kaip antai nagrinėjama šioje byloje, situacijai, kuriai būdinga tai, jog, pirma, apmokestinamojo asmens verslo vieta yra žinoma ir ji yra už gavėjo šalies teritorijos ribų ir, antra, neiginėjama, kad tai yra faktinis ir tikra verslo vieta, o ne fiktyvi verslo ar įsisteigimo vieta, negalima atsižvelgti į galimą apmokestinamojo asmens gyvenamąją vietą šalies teritorijoje.

29 Be to, ši išvada atitinka Teisingumo Teismo praktiką, susijusią su bendrovės verslo vietos nustatymu PVM srityje, kaip tai matyti iš 2007 m. birželio 28 d. Sprendimo *Planzer Luxembourg* (C-73/06, Rink. p. I-5655) dėl 1986 m. lapkričio 17 d. Tryliktosios Tarybos direktyvos dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų suderinimo – Pridėtinės vertės mokesčio grąžinimo apmokestinamiesiems asmenims, kurie nėra įsisteigę Bendrijos teritorijoje, tvarkos (OL L 326, p. 40; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t., p. 129) 1 straipsnio išaiškinimo.

30 Iš tiesų, kaip Teisingumo Teismas nusprendė to sprendimo 61 punkte, nustatant bendrovės verslo vietą reikia atsižvelgti į keletą aspektų, pirmiausia, kur yra registruota buveinė, centrinės administracijos vieta, vadovų susirinkimų vieta ir vieta, kur sprendžiama šios bendrovės strategija (paprastai ji sutampa su susirinkimų vieta).

31 Vėliau galima atsižvelgti ir į kitus priklausomumo aspektus, kaip antai į pagrindinį vadovų gyvenamąją vietą ir visuotinį susirinkimų vietą, kai, pavyzdžiui, norima nustatyti faktinį bendrovės, turinčios fiktyvų įsisteigimo vietą, kaip antai bendrovę „pašto dėžutę“, buveinę (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Planzer Luxembourg* 61 ir 62 punktus).

32 Siekiant nustatyti paslaugų teikėjo įsisteigimo vietą aiškinimas, kad į jo gyvenamąją vietą galima atsižvelgti tik kartu su kitais priklausomumo aspektais, tiesiogiai susijusiais su teikėjo vykdomu verslu, kaip antai verslo vieta ar nuolatinis buveinis, per kurį vykdoma veikla, buvimu, taip pat atitinka logiką, kuria pagrįsta Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 1 dalis, nes šioje nuostatoje apmokestinamasis asmuo apibrėžiamas tik į siejant su jo verslu.

33 Reikia pridurti, kad Šeštosios direktyvos 21 straipsnio 1 dalies b punktu siekiama vienoje valstybėje narėje įsisteigusį apmokestinamąjį asmenį atleisti nuo reikalavimo laikytis šios direktyvos 22 straipsnyje numatytą pareigą kitose valstybėse narėse, kur jis teikia paslaugas ar tiekia prekes. Tačiau tokiu atveju, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, netaikant atvirkštinio mokesčio taikymo mechanizmo, būtų rimtai trukdoma įgyvendinti šį tikslą.

34 Be to, kaip nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, tokiu aiškinimu labiau užtikrinamas teisinis saugumas, nes preziumuojant, kad paslaugas teikia „apmokestinamasis asmuo, kuris nėra įsisteigęs šalyje“, kai jo verslo vieta yra už tos šalies teritorijos ribų, neatsižvelgiant į tai, kur yra jo gyvenamoji vieta, supaprastinamas Šeštosios direktyvos nuostatų taikymas ir taip prisidedama prie patikimo ir teisingo PVM surinkimo.

35 Iš tiesų remdamasis šia prezumpcija šalyje įsisteigęs gavėjas, kuris žino, kad paslaugų teikėjas, kaip ir nagrinėjamoje byloje, yra įsteigęs verslą už tos šalies teritorijos ribų, gali išvengti

pareigos aiškintis, kur yra paslaugų teikėjo gyvenamoji vieta.

36 Atsižvelgiant į nurodytus svarstymus, pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad Šeštosios direktyvos 21 straipsnio 1 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, jog tam, kad apmokestinamasis asmuo būtų laikomas „apmokestinamuoju asmeniu, kuris nėra sąsietas šalyje“, pakanka, kad jis būtų sąsietas savo verslu už šalies teritorijos ribų.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

37 Kadangi šis procesas pagrindinis bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių statymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas 21 straipsnio 1 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, jog tam, kad apmokestinamasis asmuo būtų laikomas „apmokestinamuoju asmeniu, kuris nėra sąsietas šalyje“, pakanka, kad jis būtų sąsietas savo verslu už šalies teritorijos ribų.

Parašai.

*Proceso kalba: vokiečių.